

АУДИТОРІЯ

Політехніку в День студента захопили „кугурумчики“ 16 с.

Всеукраїнський турнір з фізики: перемогли політехніки

4

Науковці про геноцид України в ХХ столітті

12

Патріотизм просвітянки – у вчинках

13

Хто і як організовує Ваше університетське дозвілля?

Вміння відпочивати – це теж мистецтво, яке можна практикувати і в стінах рідного університету. Для цього ледь не в усіх вишах є свої самодіяльні художні колективи, спортивні секції та гуртки різного спрямування. Вони покликані згуртовувати студентів, сприяти їх ближчому знайомству, взаємодії, розкриттю й вдосконаленню здібностей, які ті мають.

Але про таке розмаїття можливостей студенти інколи дізнаються не відразу. І вина в цьому не цілком їхня, оскільки в кожній групі є куратор, тобто викладач, який мав би знати про життя своїх студентів, їхні потреби й проблеми, допомагав би їх вирішувати й дбав би про культурний розвиток своїх підопічних (піти з куратором на виставку, на вечір поезії, навіть потанцювати, поїхати в гори – а чому би ні?). Однак для більшості через те, що наставників фінансово ні не винагороджують, ні не мотивують, куратор схожий на невидимця або, як пише „Студвей“, привида. Проте навіть якщо ваш „незримець“ раптом, як це було колись у нашій групі, набув матеріальних обрисів, це ще не означає, що завтра ви вже будете брати участь у якійсь екскурсії чи пакувати наплечник у похід – усі золоті обіцянки, наприклад, для нас так і залишились обіцянками. І знаєте, то, може, й добре, бо якщо викладач дуже вже похилого віку (а в нас був саме такий) і губиться у власних пожевклих записках та сентенціях, не відомо, хто кого би вів до музею чи театру...

Та не все так песимістично, як описано вище: як засвідчили розповіді опитаних, хто хоче, той може. Крім цього, активні студенти не чекають „благословення“, вони самі себе організовують і стають прикладом для наслідування. Та й ініціативні, кипучо-енергійні викладачі, не куратори, трапляються.

Продовження теми на с. 10.

Мар'яна Омелян, магістр Інституту екології, природоохоронної діяльності та туризму ім. В. Черновола:

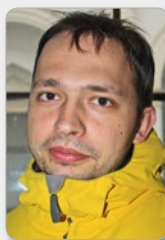
„Нас водять на різні підприємства“

За час мого навчання помінялось три куратори. Перший підтримував наші бажання кудись поїхати і провів бесіди з тими, хто їхати не хотів, хоч самому мандрувати з нами було важко. Другий куратор був недовго, не встиг з нами подружитися. Тепер маємо кураторку, яка водить нас на різні підприємства. Ще ми їздили з нашим завідувачем кафедри до Харкова, де він знайшов місцеву студентку, яка допомогла нам зорієнтуватись на місцевості, показала визначні місця й розповіла про них. Гадаю, що можна для поїздок формувати групу зі студентів з різних потоків. Хочеться і розважальних програм. Мала би бути взаємна співпраця між профкомом, студентами й кураторами.

Олександр Главацький, аспірант кафедри архітектурного проектування Інституту архітектури:

„У великих містах менша згуртованість“

Викладачі переважно не займають організацією дозвілля студентів. Моя мама викладає в Тернопільському педагогічному університеті, і з її розповідей роблю висновок, що там зв'язок між студентами й викладачами більший: їздять разом відпочивати, викладачі організовують для студентів якісь змагання, спільні бали. Менше місто може мати вищий рівень соціальних контактів, ніж місто велике, можливо, через те, що у великих містах більша персоналізація і менша згуртованість. Наші викладачі могли би повести студентів у проектні установи, під час піших прогулянок по місту розповісти про архітектуру.

Ігор Плащовий, студент п'ятого курсу факультету економіки підприємства Університету економіки і права „Крок“, Київ:

„Художня самодіяльність, КВН і спортивні заходи“

Наше університетське дозвілля складається з КВН і художньої самодіяльності. У нас є навіть спеціальна рада, яка займається їхньою організацією. Це ініціатива однієї викладачки, яка, маючи щодо дозвілля дуже активну позицію, об'єднала в цю раду викладачів і студентів. Ще у нас проводять спортивні заходи, зокрема чемпіонати з футболу, баскетболу, на які кожна кафедра виставляє свою команду. Але все відбувається централізовано, у процесі задіяні всі. А ось куратори рідко активні. Можливо, їх стимулювали б грошові преміювання.

Юрій Юрочко, студент другого курсу Інституту будівництва та інженерії доквілля:

„Ініціативним студентам куратори не потрібні“

Маємо куратора, але не бачили його ще ні разу. Думаю, що він так і не з'явиться перед студентами. Зрештою, ми й самі можемо зорганізуватись, щоб кудись піти чи поїхати. Взагалі, якщо студенти ініціативні, то їм ніякі викладачі-організатори не потрібні, а якщо пасивні, то їх ніхто й не активізує. У нас півгрупи любить концерти, танці, друга півгрупа – заняття спортом, об'єднує ж усіх святкування днів народжень, інших подій.

Міркувала та опитувала **Наталя ЯЦЕНКО**

знай наших!

Професор кафедри фотограмметрії та геоінформатики Володимир Глотов і директор Інституту геодезії професор Корнилій Третяк, — лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки 2015 року

Державна премія в галузі науки і техніки — львівським політехнікам

Науковці ІГДГ — у складі авторів циклу наукових праць „Структура і динаміка геофізичних полів як відображення еволюції та взаємодії геосфер в Антарктиці“ (моногра-

фії та наукові статті, опубліковано впродовж 2000 – 2014 рр.). У цій роботі представлено досягнення досліджень в Антарктиці у галузі наук про Землю за 20 років від початку діяль-

ності України на льодовому континенті — на унікальному природному полігоні антарктичної станції „Академік Вернадський“.

Результатом тривалої спільної роботи фахівців із геології, геофізики, геодезії, радіофізики, електромагнетизму та приладобудування стало впровадження нових підходів і методів обробки даних дистанційних зондувань, тектономагнітних і магнітоваріаційних спостережень, моніторингу динаміки льодовикового покриву, електромагнітного зондування, а також низка нових фундаментальних результатів про динаміку геофізичних полів і взаємодію геосфер в Антарктиці. Цикл праць на здобуття держпремії представив Інститут геофізики імені С.І. Субботіна НАН України.

За інформацією Комітету з державних премій України в галузі науки і техніки

конкурс знавців української мови

Віч-на-віч зі Словом

Понад сотня студентів-політехніків зголосилася до вже традиційного першого етапу Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, який цього року відбувається вшістнадцяте. Журі конкурсу перше місце присудило Марті Василів (серед філологів) і Олексієві Бучинському (серед нефілологів). На другому місці — Наталя Козак і Неля Сидорко, на третьому — Наталя Мелина і Катерина Музюкіна. Заохочувальні призи отримали: Юля Мурин, Оксана Мартиняк, Тетяна Іванишин, Іванна Старушик, Оксана Осійчук, Людмила Чудюк. А Назара Чередарика відзначено за оригінальність.

Світлина Ірини Мартин

— Відрадно, що у конкурсі взяло участь багато студентів технічних спеціальностей. Це означає, що студенти мають гуманітарне ставлення до життя, до своєї спеціальності, тому що гуманітарний стрижень потрібен усім. Мова —

це основа нашого буття. Знаємо, що там, де є українська мова, там нема окупанта, — каже завідувач кафедри української мови Геннадій Вознюк.

конкурс знавців української мови

Віч-на-віч зі Словом

► Закінчення. Початок на 3 с.

Викладачі кафедри розробили усі завдання, складніші — для філологів і трохи полегшені — для нефілологів, однак усі стосувалися практичного вживання української мови у повсякденному житті — подати правильні українські відповідники до зазначених кальок, добрати українські відповідники до слів чи до калькованих фразеологізмів, поставити наголоси у словах, які ми часто у побуті наголошуємо неправильно (наприклад, мережа, ім'я, гуртожиток, жалюзі), виправити помилки, зредагувати речення тощо. Також учасникам запропонували на вибір п'ять тем для написання твору-мініатюри. Теми були досить філософського спрямування: „Найкращий спільник той, у кого зброя по-українському говорить“ (М. Куліш), „Світ належить до тих, які вміють хотіти“ (Д. Донцов), „Щоб наша правда не пропала, щоб наше слово не вмирало“ (Т. Шевченко), „Час безцінний. Добре подумай, на що ти його витратиш“ (Б. Шоу), „Шматок землі, ти зवेश Україною. Ти був до нас. Ти будеш після нас“ (Л. Костенко).

Найбільше конкурсант обирали роздуми над думками Б. Шоу та Д. Донцова — про швидкоплинність

Світлина Ірини Мартин

часу, його минучості й нашого успіху у ньому.

— Я приємно здивована рівнем творчого мислення студентів, серед яких — представники Інституту геодезії, Інституту психології і права, Інституту інженерної механіки та транспорту, майбутні журналісти і прикладні лінгвісти. Вони додали сили і певності у поступі нашої української Ідеї, адже українська мова, українська історія, українська культура формує громадян, — наголосила голова журі конкурсу, голова наг-

лядової ради Міжнародного конкурсу ім. Петра Яцика, доцент кафедри української мови Ірина Фаріон.

Переможці та найкращі учасники до стипендії отримають грошові винагороди, а під час оголошення результатів Ірина Фаріон подарувала кожному з відзначених „Словник московсько-український“ мовознавця Віктора Дубровського та власну лекцію „С. Бандера — практик, теоретик, містик націоналістичного руху“.

Ірина МАРТИН**знай наших!**

Не спали ночами, щоб перемогти

Команда Національного університету „Львівська політехніка“ здобула першість у Всеукраїнському студентському турнірі з фізики й у квітні змагатиметься на міжнародних перегонах у Франції.

Усе почалося з фізичного турніру у стінах університету, що відбувся наприкінці жовтня. Тоді у перегонах брали участь п'ять команд із різних інститутів. Із числа тих, що в підсумку набрали найбільше балів, на всеукраїнські змагання сформовано команду „Мантитор“. До неї ввійшли бакалаври і магістри двох інститутів — прикладної мате-

матики та фундаментальних наук і телекомунікацій, радіотехніки та електронної техніки. Це першокурсники бакалаврату — Валентин Файчук та Олександр Орлов, другоккурсники — Богдан Зіняк і Василь Дмитрук, а також магістри — Ольга Наконечна і Тарас Демчук. Відтак почали інтенсивно готуватися, адже часу залишалося обмаль, близько десяти днів.

— Ми засиджувалися на кафедрі до восьмої вечора, а потім продовжували підготовку вдома, — розповідає Оля Наконечна, яка своє зацікавлення до фізики проявляла з дитинства: розглядала та розбирала з татом різні прилади, а коли в школі почалася фізика, то інтерес до неї лише зріс.

Першокурсник Валентин Файчук також змалку любив досліджувати явища й ефекти, школярем брав участь у роботі гуртка радіотехніків. Тарас Демчук брав участь у шкільних олімпіадах. Інші студенти по-справжньому захопилися фізикою вже в університеті.

— Треба було встигнути розв'язати сімнадцять нелегких задач, правильно оформити, а за кілька днів

уміти представити в Києві, — продовжує Тарас Демчук.

Змагання, тобто фізбої, відбувалися у Шевченковому університеті Києва. На думку учасників, це були справжні бої, які довелося вести з іншими командами-учасницями (всього їх було дванадцять). Спочатку був конкурс капітанів, у якому блискучі знання та ерудицію проявив капітан команди Тарас Демчук. Після того — відбіркові бої: команда грала чотири тури з двома командами, але в різних ролях — доповідача, опонента й рецензента.

Після високого результату першого дня студенти зрозуміли, що мають шанс вийти у фінал. Наступного дня лише утвердилися у цьому переконанні. До фіналу дійшли три команди — дві харківські й одна львівська. „Мантикора“ у цьому переліку за кількістю балів була третя. А коли здобула перемогу, то хоча всі бачили в таблиці результат, однак ніхто з команди не міг збагнути, що вони на першому місці.

— **Що допомогло здобути першість? — запитує фізиків.**

— Багато кави(!), яку ми пили безсонними ночами, коли вже були

в Києві, а також наші натхненники-керівники — старший викладач кафедри прикладної фізики і наноматеріалознавства Андрій Данилов та аспірант цієї кафедри Іван Дупляк. Допомогло й те, що у команді були прикладні фізики та телекомунікаційники, адже багато завдань турніру пов'язані з тими двома фахами.

— Це була одна довга ніч і чотири дні, з 13 до 16 листопада, — пояснює викладач Данилов, — адже студентам доводилося багато працювати, аби щодня здобувати такі результати. Більшість команд до останнього боролися за вихід у фінал. Варто зазначити, що серед наших суперників була команда-переможець торішнього Міжнародного студентського турніру фізиків у Варшаві. І тепер ми перейняли естафету участі на міжнародному рівні.

Що ж, можливість представляти Україну на Міжнародному турнірі з фізики у Франції — велике визнання. До цього „мантикоровці“ вже почали готуватися — наполегливо розв'язують дуже складні задачі й удосконалюють англійську.

Ірина МАРТИН

фотофакт

Нові пропозиції від „Горизонту-2020“

У Львівській політехніці відбувся інформаційний семінар-дискусія „Нові конкурси програми „Горизонт-2020“ у сфері ІКТ та можливості підготов-

ки успішних проектів за участю представників науки і бізнесу“. Організаторами заходу стали ІКНІ та Національні контактні пункти програми „Гори-

зонт-2020“. Учасники заходу дізналися про нові конкурси, особливо для представників бізнесу, а також отримали практичні рекомендації щодо

ефективних підходів пошуку партнерів та підготовки проектних пропозицій.

І. М.

мости співпраці

Відчуття, що Відень не за сотні кілометрів від Львова, а ближче, власне, у самій Політехніці, з самого ранку 19 листопада створювала класична музика, яка „вела“ до прекрасної актової зали головного корпусу – на симпозіум „Теорія та практика академічної освіти: архітектура та містобудування“. Захід присвятили 20-річчю співпраці Політехніки та Віденського технічного університету (ВТУ), зокрема в напрямках архітектури й урбаністичного дизайну

Архітектурний магнетизм Львова та Відня

Світлина Ірини Шутки

Становлення двох навчальних закладів відбувалось у межах Австро-Угорської імперії: нині Віденському університету – 200 років, Політехніці – понад 175. Україну та Австрію пов'язують імена відомих архітекторів Юліана Захарієвича, Отто Вагнера, Фрідріха Кізлера, Симона Візенталя та ін. „...Архітектурний магнетизм притягував ці міста“, і відродження відносин між ними, між архітектурними факультетами двох вишів було закономірним, зазначив ректор вишу Юрій Бобало, вітаючи учасників симпозіуму.

Австрійську делегацію представляли поважні науковці – доктори Елізабет Гофер, Андреас Гофер, Елізабет Ляйтнер, професори Клаус Семсрот, Манфред Ведорн, Крістоф Люхсінгер, а також професори

Себастьян Макмілан з Великобританії та Гор Вагенаар із Голландії. У рамках симпозіуму за особливі заслуги перед Політехнікою доктору Крістофу Рамозеру (Федеральне міністерство науки, досліджень і економіки Австрії) і професору Юрію Бобалу вручили медалі ім. Ю. Рудавського. Відзначили й переможців конкурсу на найкраще лого кооперації між обома вишами: з-поміж понад 50 надісланих робіт першість журі віддало аспірантці Політехніки Соломії Ганець. Також відбулася презентація веб-сайту, присвяченого двосторонній співпраці. Тепер матеріали, напрацьовані за 20 років (дослідження, результати воркшопів, проекти), доступні кожному на <http://www.vienna-lviv.info/>, розповів асистент кафедри

АП Політехніки Антон Коломейцев, який свого часу навчався, частково писав кандидатську у Відні, а зараз веде спільні проектні семінари, готує матеріали для сайту.

Професор Богдан Черкес, директор ІАРХ Політехніки, – про результати співпраці:

– Впродовж 20 років ми інтенсивно працюємо над різними проектами, ідеями. Проводили багато спільних семінарів, проектних воркшопів у Львові, Києві, Одесі, Харкові, Дніпропетровську. Їх результатом стала низка конкретних пропозицій для різних міст, їх мерій. Наприклад, у Львові ми свого часу розробляли цікавий проект із реконструкції Привокзальної площі. В Києві займалися житловим районом Осокорки, в Одесі – прибережними

територіями і реконструкцією житлового фонду міста, в Харкові – реконструкцією промислових територій вздовж Московського проспекту. Завдяки співпраці багато наших викладачів захистили дисертації, бо мають можливість бути на стипендії у Відні від місяця до півроку. Кооперація охоплює й студентів усіх напрямів підготовки ІАРХ. На сьогодні близько 50 наших студентів здобуває диплом магістра ВТУ, що значно збільшує їх шанси отримати роботу чи в Україні, чи за її межами. Також студенти беруть участь у проектних семінарах, воркшопах. У Відні до таких заходів долучаються і наші, й австрійські студенти, а також учасники Еразмус-проектів з усієї Європи. Спершу спілкуються в онлайн, потім близько двох тижнів працюють над конкретною проблемою. Також у рамках співпраці вийшло багато цікавих книжок, як, наприклад, наше видання, яке, можна сказати, стало бестселером, видане українською, німецькою, англійською мовами, – „Львів: 100 видатних будівель“.

Професор Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, – про перспективи співпраці:

– З Віденського університету Політехніка фактично почала активніше розвивати свою міжнародну діяльність. Найбільше у нашій співпраці мені подоба-

ється кооперація на рівні студентів: вони виконують у ВТУ різні роботи, дипломні проекти, частина залишається на роботі, підтри-

мує зв'язки з Політехнікою. Недавно, будучи на відзначенні 200-річчя ВТУ, я зустрічався там з нашими студентами. А з ректором Уні-

верситету Сабіною Сайдлер ми домовились підготувати проекти нових угод, адже наука не стоїть на місці, та й українська освіта змінюється (ЗУ „Про вищу освіту“ відкриває широкі можливості міжнародної співпраці). Ректор обіцяла приїхати в Політехніку в першій половині 2016-го: ми визначимо шляхи кооперації на найближчий час і на перспективу. Загалом, вважаю, нам треба розширювати зв'язки з іншими вишами Австрії до такого рівня, як із Віденським університетом.

Доктор Крістоф Рамозер із Федерального міністерства науки, досліджень

і економіки Австрії — про майбутню генерацію архітекторів:

— Кооперація між студентами дуже важлива, бо це — майбутня генерація архітекторів, урбаністів, які зможуть розкрити нові виміри своєї галузі. Маємо на меті поглибити співпрацю з обміну студентами, забезпечити можливість навчання для студентів з України та Австрії в обох університетах, із ймовірною перспективою виходу на подвійні дипломи.

Ірина ШУТКА

конференція

Інноваційні технології в освіті — вимога часу

Як технології змінюють (і можуть змінити) вищу освіту — про це в університеті говорили 17–19 листопада під час уже знамого політехнікам заходу — Науково-практичної конференції „Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі“ (ІСТ-2015).

Сьома конференція, яку організували Львівська політехніка і Наукове товариство ім. Т. Шевченка, зібрала викладачів, учених, експертів із Києва, Харкова, Черкас, Полтави, Херсона, Львова, інших міст. Вони мали нагоду обмінятися напрацюваннями та перейняти досвід колег у галузі використання інтерактивних, комп'ютерних та інфокомунікаційних технологій в організації як навчального процесу, так і діяльності вишу. Як зазначив проректор Львівської політехніки Дмитро Федасюк

на відкритті ІСТ-2015, сучасні технології, сервіси відіграють велику роль у забезпеченні якості підготовки фахівців, відкритості й доступності освіти, в автоматизації різних процесів, які стосуються, до прикладу, впровадження засобів запобігання та виявлення плагіату, на рівні університету — організації вступної кампанії, підготовки документів про освіту (що тепер є справою самих вишів). Використання новітніх технологій є вимогою не лише поточного реформування освітньої галузі України, передбаченого зокрема новим ЗУ „Про вищу освіту“, але й глобальною потребою сучасного світу. Так, рівень інформатизації вищого навчального закладу є критерієм оцінки його діяльності при укладанні різних міжнародних рейтингів.

На конференції працювали і в традиційному, і в онлайн-режимі за різними напрямками, як-ось інформатизація навчального процесу, створення і розвиток ІТ-структури вишу, створення освітніх сервісів, віртуальних тренажерів, використання вебінарів. Своїми напрацюваннями учасники ІСТ-2015 мають можливість поділитись у збірнику матеріалів конференції, що ввійшов до переліку фахових видань України. У рамках конференції також вручили сертифікати слухачам курсів підвищення кваліфікації з технологій дистанційного навчання на базі Віртуального навчального середовища Львівської політехніки.

Ірина ШУТКА

Світлина Ірини Шутки

практичне заняття

Імітація, наближена до справжнього судового процесу

На кафедрі цивільного права та процесу Інституту права і психології 13 листопада шість студентських команд до пізнього вечора обстоювали позицію позивача і відповідача, використовуючи норми чинного законодавства.

Це вже другі судові дебати, які проходять у формі гри: студенти третіх — п'ятих курсів беруть участь у розв'язанні задачі за певною фавбулою, наближеною до справжнього судового засідання. Три команди виступали у ролі позивачів, інші три — у ролі відповідачів. З початком змагань її учасників привітав минулорічний переможець судових дебатів, студент третього курсу Ілля Зінчин. Хлопець побажав учасникам віри в себе, впевненості та успіхів у змаганні.

Першими судові дебати зі знанням справи розпочали команди „de lege lata“ і „Довіра“.

— Готуючись до цієї гри, студенти мають не лише добре орієнтуватися у чинному законодавстві, а й бути ознайомленими з рішеннями судів різних інстанцій, — говорить завідувач кафедри доцент Ігор Паньонко. — Так вони здобувають досвід, вчать оцінювати свої ораторські здібності, звертати особливу увагу на свої недоліки. Добрим шан-

сом є й стажування в юридичній фірмі, де можна практично навчитися вести справи, ознайомитися з різними державними органами, інстанціями. Це дуже хороший і цінний досвід, необхідний тим, хто в майбутньому хоче займатися адвокатською діяльністю.

— Така форма ігрових змагань допомагає студентам відчутти справжній дух юриспруденції, „побути“ адвокатом, представником позивача, відповідача і свідка, — додає керуючий партнер юридичної компанії „Лігалейд“, асистент кафедри і ведучий судових дебатів Тарас Бачинський. — У нас під час судових дебатів можна використовувати покази свідків і подавати суддівській колегії докази в письмовій формі. Звичайно, ми не маємо можливості „прогнати“ увесь судовий процес, зате намагаємося дати студентам більшу імітаційну схожість до справжнього судового процесу.

Коли гра добігла кінця, суддівській колегії у складі кандидатів юридичних наук Ігоря Паньонка,

доцентів Альони Дутко, Інни Апопій, асистентів Наталі Заболотної та Тараса Бачинського було непросто дійти спільної згоди, адже всі команди добре „підковані“ юридично. Внаслідок тривалих суперечок судді дійшли висновку, що у других судових дебатах з цивільного права та процесу у командному змаганні перше місце здобула команда „Довіра“ (Віра Кушнір, Анастасія Ткачук), друге — команда „Vir Da Nna“ (Йоанна Мацевич, Віра Кубай). Третє місце у команді „Файні хлопці“ (Богдан Сенєга, Євген Колесник). Вони отримали дипломи Інституту права і психології. У номінації „Найкращий свідок“ перемогу здобув Іван Синишин. „Найкращим оратором“ стала Тетяна Шестақ. Вони та всі учасники судових дебатів отримали сертифікати.

Віра Кушнір, команда якої перемогла у судових дебатах, уже вдруге була їх учасником. Перемогою задоволена, адже „досвід, який отримала, для мене є дуже цінний, інші учасники також задоволені. Ми вчимося на своїх помилках і якщо чогось не передбачили, врахуємо наступного разу“.

Учасники гри, як і торік, матимуть право на три додаткові, а команди-переможці — на 10 додаткових балів з будь-якого предмета, який викладають на кафедрі. Команда-переможець пройде стажування в юридичній компанії „Лігалейд“. Цього року вона, за бажанням, може ще й взяти участь у міжвишівських змаганнях із судових дебатів, які проходять у ЛНУ ім. Івана Франка.

родом з політехніки

Японська мова як засіб досягнення мети

Підприємець Юрій Наумець — випускник кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Інституту економіки та менеджменту Львівської політехніки, знаний японознавець, час від часу відвідує свою альма-матер, на запрошення викладачів читає лекції студентам. Ось і нещодавно він прочитав їм лекцію „Прогноз розвитку економіки Японії“.

— Кафедра ним дуже пишається, — говорить професор Ліана Чернобай. — Юрій, за рекомендацією нашого директора інституту, а тоді декана факультету економіки та менеджменту професора Олега Кузьміна, разом з іншими 59 першокурсниками вивчав японську мову на кафедрі іноземних мов університету. Із них лише він був ретельним студентом і навіть згодом захищав японською мовою свої бакалаврську і магістерську роботи. Це показник цільовості, відповідальності і вміння ціною великої праці досягати своєї мети. Юрій Григорович — дуже активний громадянин України, часто долучається до різних громадських подій. Не раз був на Майдані, допомагав фінансами. Він — типовий представник кращих випускників нашої кафедри.

Сам Юрій про себе говорить неохоче, зате годинами може розповідати про Японію, її людей, звичаї, економіку, бо є добрим фахівцем японської мови, часто буває в цій країні, має там добрих друзів і просто знайомих. З приємністю згадує свої студентські роки, так ніби це було зовсім недавно:

— Політехніку обрав як один з кращих університетів України. Батьки тоді мешкали в Криму. Батько все життя працював агрономом, мати вчителювала, тож ми разом обирали факультет: хотілося краще розуміти економіку країни, реалізувати себе, тим паче, що економістів тоді дуже бракувало. Коли поїхав до Львова, батьки думали, що я згодом переведусь кудись ближче, адже від дверей 10-го гуртожитку, де я жив, до дверей будинку моїх батьків було 1300 км. Однак Львів для мене відкрив інший світ: тут була інша мова,

інша точка зору, менталітет, ставлення до людей, вже були нові переклади видань іноземних фахівців, нові глибокі думки і максимальна підтримка з боку викладачів, керівництва факультету. Вони орієнтували нас на доброго фахівця-практика, вчили бути амбіційними. Олег Кузьмін і всі викладачі допомагали студентам розкрити свої максимальні здібності, щоб згодом ми могли якнайповніше реалізувати себе. У тих, хто справді вчився, кафедральні навантаження викликали велике піднесення. Ми із задоволенням освоювали технічні предмети, вчилися практично моделювати нові економічні процеси, проводити переговори, вивчали етику, естетику тощо. Пригадую, як у гуртожитку часто вимикали електроенергію, а батареї ледь гріли. Наприкінці непевних дев'яностих ми жили у спартанських умовах, реферати писали при свічці, а про комп'ютери навіть не мріяли. Такі умови дуже концентрували, виховували волю, позитивно впливали на інтелектуальний розвиток, вчили бути самостійним і долати перешкоди у житті. Допомогало й те, що викладачі завжди готові були допомогти з будь-яких питань. Студентські роки — це мої найкращі роки.

— **Як далі склалося життя?**

— Маючи диплом бакалавра з відзнакою, вступив у магістратуру. На п'ятому курсі брав участь у 15-ти японських конференціях (нині їх уже 60), пишу до них тези. Здійснив свою мрію: вступив до аспірантури, де провчився три роки. Дуже мріяв про стажування в Японії і лише

після шостої спроби виграв грант і рік провчився в цій країні. Було іноді так важко, що хотілося покинути все й повернутися в Україну, але вроджена впертість не дозволила цього зробити. І це пішло на користь: із базового рівня знань почав вільно спілкуватися японською мовою. Після Країни вранішнього сонця повернувся до Києва, зайнявся бізнесом і життя закрутило мене в інший бік. Дисертацію, яка базується на японській економіці, наразі ще не захистив, хоча планував обов'язково це зробити саме у Львові, адже мій науковий керівник професор Олег Кузьмін орієнтований на кінцевий результат. Тому й далі продовжую дослідження, контактую з рідним університетом, з професорами, викладаю японську мову, багато їжджу Україною. Ділюся зі студентами своїми знаннями. Допмагаю у підготовці рефератів, проектів тим, хто вивчає японську мову. Це моя подяка університету, який мене сформував, адже я є відображенням моїх викладачів. Всі ці люди мали великий вплив на формування мене як людини, спеціаліста, врешті й японознавця. Якби не вони, не було б мене нинішнього.

— **Що порадили б тим, хто хоче вивчати японську мову?**

— Мене про це часто запитують студенти. Насправді, коли вчиш японську заради мови, то успіху не досягнеш. Японська мова, яка дуже розвиває логіку, має стати засобом для досягнення більшої цілі. І звичайно — праця, наполеглива і щоденна.

— **Що побажали б студентам?**

— Хочу побажати їм, щоб будували ту державу, в якій хочуть жити, бо тоді і їхні діти захочуть тут жити. А для того потрібні знання. Вони мають навчитися не лише щось хотіти, а й вміти це зробити. А ще — визначитися, чого конкретно хочуть у житті, адже тільки тоді відкриваються ресурси для здійснення мети. Наша молодь має подбати про те, щоб збудувати закордон у власній країні.

Катерина ГРЕЧИН

поза парами

Командна гра ІСМівців

Як студентам і викладачам разом не лише наполегливо вчитись, але й весело проводити дозвілля, знають на кафедрі інформаційних систем і мереж (ІКНІ). Тут діють різні клуби за інтересами: шаховий, футбольний, спортивного орієнтування, програмування, гри „Що? Де? Коли?“. У планах — запуск радіо і нові спортивні та інтелектуальні змагання

Щоб не було нудно

2015 рік вніс у життя кафедри різнопланове й активне дозвілля, яке здружує студентів і викладачів, допомагає останнім чути, про що думають і чого бажають спудеї. До активного способу життя колег і студентів заохочує, зокрема завідувач кафедри ІСМ, професор Василь Литвин, який очолив кафедру майже рік тому:

— Коли ми зі студентами зібравшись уперше, вони так і сказали: життя на кафедрі нудне, хочеться, щоб було веселіше жити — почнімо з чогось. Почали зі шахів, потім продовжили футболем. Раз на місяць я роблю старостат: ми обговорюємо зі студентами різні ідеї. Загалом у цій роботі мені допомагають асистенти Василь Андруник і Андрій Демчук, до слова, відомий спортсмен, член паралімпійської збірної України з фехтування.

Спортивні батли

У фіналі шахового турніру на першість кафедри, в якому взяло участь 12 команд, зійшлися студенти (Пав-

ло Михайлинин, Михайло Гнап, Юрій Голод із групи КН-17) і викладачі (Василь Литвин, Ярослав Кісь, Василь Андруник, Тетяна Шестакевич). Напружений поєдинок завершився нічийним рахунком, і в капітанському двобої надії колег виправдав Василь Андруник.

А ось „золото“ у змаганнях із міні-футболу вибороли першокурсники (зараз це 2-й курс): студенти з групи КН-17 обійшли 15 команд, зокрема й викладачів кафедри, а також Фізико-механічного інституту ім. Г. Карпенка НАН України, на футбольному полі якого відбувалися матчі (у ФМІ функціонує філія кафедри ІСМ). „У такій грі, як і в майбутній професії, важливо вміти працювати в команді“, зауважує В. Литвин.

Карпати ІСМівці теж підкорюють разом: походи, змагання зі спортивного орієнтування. Викладачі розставили контрольні пункти, а студенти мали їх знайти. Найкраще впорались команди груп СА-41 (капітан Данило Табачишин)

та КН-27 (Андрій Ярич), до того ж хлопці з КН-27 у поході в горах були вперше.

На рівних

На кафедрі не бояться мірятись й інтелектом, зокрема на „Що? Де? Коли?“. Так, у весняному студентському турнірі із каверзними запитаннями доцента кафедри Вікторії Висоцької й асистента Тетяни Шестакевич найкраще впорались Brazzers (Владислав і Олександр Михайлишини, Лілія Галіна, Роман Бешлей із тоді ще групи КН-26). Успину переможцям дихала команда „Корінь із трьох“ (КН-45), далі були Lipton (СА-1) та „Єнотом бути непогано“ (КН-27). А цієї осені стартував новий турнір. Студенти, до слова, наразі „обходять“ викладачів. Третьюкурсник Андрій Ярич, активний учасник кафедральних заходів, ще „жодного разу не пошкодував, що вступив саме на цю кафедру“:

— Штука в тому, що викладачі, а особливо завідувач кафедри, всіляко заохочують студентів до різних заходів. Окрім спортивних змагань, „Що? Де? Коли?“, кілька студентів ще й працюють над кафедральним радіо, ініціювали КіберКлуб. На мою думку, це все дууже круто! Студенти не тільки краще знайомляться між собою, а й зближуються з викладачами, які стають схожими на „звичайних людей“, із такими ж, як у студентів, зацікавленнями. Навчання — це добре, але треба й поза ним чимось корисним займатися. Краще хай у пам'яті залишиться похід у гори та байки з викладачем біля вогнища,

ніж те, як ти не міг здати йому лабу... Тому різні активності на кафедрі — величезний плюс і для викладачів, які їх організують, і для студентів, які беруть у них участь. Інколи, до речі, й студенти організують заходи (як „Що? Де? Коли?“) для викладачів — і ті змагаються з усіма на рівних.

В онлайн

Ще один проект комп'ютерників — онлайн-радіо Ismlife. „Ідея — наша, реалізація — студентів“, каже завідувач кафедри. Студенти ініціативу підтримали, кажуть, радіо для них — це цікаво, хтось навіть зголошувався ведучим бути! Тестовий запуск відбувся навесні, а недавно купили мікрофон, навушники. Зараз за адресою <http://radio.bitbuz.in.ua/> можна слухати музику — „без мови окупанта й без попси“, як кажуть ІСМівці. У плей-листі — добрі й улюблені для багатьох Nirvana, Deep Purple, The Cranberries, The Rolling Stones, Linkin Park, Budka Suflera, „ВВ“, „Океан Ельзи“, „Мертвий Півень“, Марічка Бурмака, ін.

Студенти КН-37 Тарас Буклів і Василь Петрук займаються технічною складовою — контентом сайту, мобільними додатками для підтримки радіо на різних платформах. Василь, який розробив Android-додаток, каже:

— Сайт для радіо — нешаблонний проект. Ми багато чого не знаємо, тому робимо різні помилки, і самі маємо зрозуміти, як їх виправляти. Але бажання кинути цю справу нема. Ми — на кінцевій стадії розробки, і технічно практично готові до запуску повноцінного мовлення, але наразі бракує ще відповідних умов (приміщення з аудіоізоляцією), також людей, які могли б бути ведучими, готувати передачі. Наразі зголосилися журналісти із ЛНУ ім. І. Франка.

Якщо все піде добре, то на Ismlife можна буде почути щось цікавеньке про ІТ та сучасну українську культуру (письменників, гурти). Профорієнтаційний акцент доречний, бо, за словами Василя Литвина, аналіз аудиторії засвідчив, що радіо слухає чимало школярів, на яких вийшли через соцмережі. Цікаво, що на сайт заходять і з Європи та навіть Америки.

Ірина ШУТКА

добра ініціатива

Серія віртуальних виставок

Науково-технічна бібліотека Львівської політехніки розпочинає серію віртуальних виставок, присвячених 70-річчю кафедр архітектурних конструкцій, гідравліки і сантехніки, іноземних мов, комп'ютерних систем, автоматики. Виставки можна переглянути на сайті НТБ (<http://library.lp.edu.ua>).

На виставках буде висвітлено історію створення, шлях розвитку, наукові напрямки та наукові здобутки колективів кафедр, а також представлено багато ілюстративного матеріалу.

коротко

Студентка Політехніки — стипендіатка Кабміну. Зоряна Рибчак отримуватиме академічну стипендію Кабінету міністрів України на I семестр 2015/16 н.р., як інші 8 представників вищих навчальних закладів Львівської області. Всього стипендії, розмір яких становитиме 1100 грн. на місяць, призначено 97 студентам.

Вийшла книжка для незрячих дітей. „Королівна-крихітка та Киць-Киць“ Грицька Григоренка — перша надрукована у Львівській політехніці дитяча збірка для незрячих — побачила світ завдяки Ресурсному центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами, що діє в університеті. Книгу, яку надало видавництво „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА“, надрукували рельєфно-крапковим шрифтом на спеціальних принтерах.

У Політехніці стартувала Джуніор-ліга „Що? Де? Коли?“. Вона — для не дуже досвідчених і молодих команд та має два заліки, молодіжний і загальний. За результатами першого етапу серед лідерів у молодіжному заліку — Red Hot Chilly Penguins, Brazzers, „Дубль два“, у загальному заліку — Red Hot Chilly Penguins, Stare Misto, „Зозульки“. Чемпіонат складається з 5-ти етапів, наступний — у грудні, інформує сайт Клубу У3.

2016-й — Рік англійської мови в Україні. Відповідний указ про це Президент України підписав 16 листопада. Таке рішення прийнято з метою сприяти вивченню англійської, що є мовою міжнародного спілкування і відкриває доступ до різних світових ресурсів, забезпечує євроінтеграцію України та на підтримку програми Go Global. Серед заходів, які має розробити і затвердити Кабмін — організація на базі вишів курсів із вивчення англійської серед студентів, докторантів, науково-педагогічних працівників тощо, сприяння розширенню викладання навчальних дисциплін англійською.

За матеріалами інформагенції

злочини комунізму

Українців винищили наполовину

Про винищення українців у ХХ столітті говорили 18 листопада у приміщенні Львівського музею визвольної боротьби України. Науковці, дослідники, студентство та всі, кому небайдужа історія та доля народу, зібралися на презентацію збірників трьох науково-практичних конференцій „Геноцид України в ХХ ст.“.

Найбільшу увагу приділили темі Голодомору 1932–33 років, хоча чимало говорили й про голодомори 1921–22 рр. та 1946–1947 рр. Як наголосили історики, якби українців жорстоко не винищували в совєцькі часи, зараз нас мало б бути вже понад 100 млн. Ми єдина європейська країна, яка за демографічними показниками від того часу не дала приросту, тобто, як наголосив історик Ігор Гаврилів, — „нас переполовинили“.

На огляд публіки представили три книги, де зібрали повні дані безкарних злочинів на україн-

ських землях минулого століття. У збірники ввійшли маловідомі факти. Як наголосили науковці, — це дуже цінний і повний матеріал, для майбутнього суду над злочинцями, зокрема, над комунізмом, і злочинами, які він вчинив проти українського народу й проти інших національностей.

— Маємо надію, що створена комісія органічно увійде у таку ж саму міжнародну комісію при Гаазькому суді, де буде почато процес над злочинами комунізму, які не мають терміну давності. Ми виходимо із того, що, якщо злочин не був покараний,

він може рано чи пізно повторитися знову в будь-якій частині планети, — наголосив професор Львівського національного університету ім. І. Франка, член Національної спілки письменників України Любомир Сенік.

Своїми думками про геноцид українців у ХХ столітті поділилися поважні науковці: Тарас Салига, Мирослав Фіцуляк, Михайло Чорнопиский та інші.

Товариство „Відродження української нації“, ЛНУ імені Івана Франка, Львівський історичний музей, які ініціювали та провели презентацію, мають намір навесні наступного року провести вже четверту науково-практичну конференцію, де зберуть дослідників геноциду нашого народу з усієї України та з-за кордону.

Мовою фактів

За час Голодомору 1932–33 рр. — це період із квітня 1932 до листопада 1933-го (тобто 17 місяців, приблизно 500 днів) — в Україні загинули мільйони людей.

Пік Голодомору — весна 1933 року. Тоді від голоду вмирало 17 людей щохвилини, 1000 — щодня, майже 25 тисяч — щодня.

Найбільше постраждали від голоду колишні Харківська і Київська

області (теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська). На них припадає 52,8% загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у 8–9 і більше разів. У Вінницькій, Одеській, Дніпропетровській рівень смертності був вищий у 5–6 разів. На Донбасі — у 3–4 рази. Фактично, голод охопив увесь Центр, Південь, Північ та Схід сучасної України.

Дослідники називають різні цифри загиблих під час Голодомору: від 5 до 10 мільйонів. Але з урахуванням непрямих жертв (внаслідок повного фізичного виснаження, тифу, кишково-шлункових отруєнь, канібалізму, репресій, самогубств на ґрунті розладу психіки та соціального колапсу), за приблизними підрахунками, Голодомор забрав життя — 14 мільйонів українців.

Наталія ПАВЛИШИН

за покликом серця

Патріотизм просвітянки — у вчинках

У час найбільших тривог, небезпек і необхідності діяти вже і зараз з'являються ті, хто завжди напоготові прийти, допомогти, підтримати, врятувати. Саме до таких людей належить заступник голови Товариства „Просвіта“ Національного університету „Львівська політехніка“, доцент кафедри менеджменту організацій та адміністрування Інституту економіки та менеджменту Надія Любомудрова.

До Дня захисника України Надії Петрівні вручили грамоту „за вагомий внесок боєздатності 3 ОМПБ 24 ОМБр бригади (батальйону

„Воля“), за жертвовність, патріотизм та солідарність зі ЗСУ та усім народом України у час найбільших випробувань — боротьби з підступ-

ним ворогом“ і пам'ятну відзнаку — хрест „Воля“.

Товариство „Просвіта“ нашого університету від початку бо-

ротьби — з листопада 2013 року і досі — провадить активну діяльність, спрямовану на допомогу учасникам Майдану, сім'ям Небесної Сотні, а потім — українському війську. Левова частка цієї діяльності лежить на плечах саме Надії Любомудрової.

— Необхідність допомагати виникла зразу після жорстокого побиття студентів на Майдані 30 листопада 2013 року. Наступного дня (1 грудня) люди просто ринули до Києва: їхали потягами, автобусами, автомобілями... Силове протистояння показало, що необхідна якомога більша участь людей у революції. Тоді наша „Просвіта“ оголосила терміновий збір ради Товариства і разом із профспілковою організацією університету вирішили негайно збирати гроші. Наша діяльність полягала в тому, щоб забезпечити постійний рух і зміну людей у Києві. Це був безперервний потік автобусів, авто, які возили зі Львова до Києва і назад безкоштовно, лише потрібне було пальне. Ми активно співпрацювали зі штабом ГО „Самооборона“ і мали достовірну інформацію про все необхідне. Перші великі суми — 15–20 тис. грн. спрямовували саме на організацію поїздок, — розповідає Надія Петрівна.

У Революції Гідності брала участь уся сім'я викладачки-волонтерки. Старша донька, яка живе в Києві, з першого дня постійно перебувала на Майдані, і в ніч, коли так безжально розтоптували „Студентський Майдан“. Згодом вона із молодшою сестрою чергували в різних штабах, працювали на кухні (коли цілодобово робили канапки, чай), у Будинку профспілок, КМДА.

— Після жорстоких протистоянь із „Беркутом“, після страшних трагічних лютневих подій, ми зрозуміли, що необхідно кардинально змінювати діяльність. Тоді з'явилася ГО „Допомога дітям Небесної Сотні“. Адже ті сім'ї були в розпачі, потребували підтримки і свідчення того, що жертва їхніх рідних значуща для суспільства, — наголосила моя співрозмовниця. — Ми запрошували цих дітей до Львова в гості, організували їм відпочинок, усіляко намагалися підтримати. Та цей період тривав недовго, бо вже в березні окупували Крим, а невдовзі розгорілися бойові дії

на сході країни. Тоді ж з'явилися перші жертви з Бродівського вертолітного полку. Сконтактувавшись із командуванням загиблих льотчиків, прийшли до сімей героїв. Від нашого Товариства виділили кожній сім'ї по 10 тис. грн. (тоді їх було п'ятеро). Пригадую

той страшний дисонанс: травень, тепло, все квітує, а там молоді вдови в чорних косинках з дрібними дітьми, які втратили найдорожчих людей...

Вже невдовзі події розгорталися ще трагічніше. Жалібним дзвоном й досі відлунюють „котли“ — Зеленопілля, Ілловайськ, Волноваха, Дебальцево, Донецький аеропорт, які забрали сотні життів, а ще більше скалічили. З'являлося щораз більше сімей, які потребували підтримки. Тож ГО „Допомога дітям Небесної Сотні“ розширила діапазон своєї роботи та змінила назву на „Центр допомоги сім'ям АТО“. Зараз такі осередки вже є по всій країні.

Минулоріч, з ініціативи Надії Любомудрової, до свята Миколая працівники Інституту економіки та менеджменту готували подарунки для дітей із сімей загиблих героїв. Цьогоріч цю ініціативу поширили в усій Політехніці.

— Від початку бойових дій ми контактували з прикордонниками. І в той час, коли армія ще не мала достатнього оснащення, купували їм бронезилети. Також, коли мобілізували нашого колишнього співро-

бітника, селищного голову (сmt. Великий Любінь) Степана Буняка, ми підтримували постійний зв'язок, допомагали всім необхідним. Серед найбільших покупок — авто та будматеріали для бліндажів, — додала Надія Петрівна.

Від весни цього року „Просвіта“ активно допомагає важкопораненим бійцям, які знаходяться на реабілітації у Львівському військовому госпіталі. Так, звернувшись до керівника шпиталю, щоб придбати саме те, що найнеобхідніше, політехніки купили досить дорогий прилад для вентиляції легень, який можна використовувати в польових умовах. Познайомившись на початку літа із лікарем-реабітологом Лесею Каландяк, Надія Петрівна зорганізувала допомогу для чотирьох військових 4-ої роти 2-го батальйону 24-ої бригади, які внаслідок важких поранень не зможуть встати на ноги, — так звані „активні“ інвалідні візки та протипролежневі подушки, необхідні щоденні медичні засоби для адаптації до подальшого життя, поза палатою госпіталю. Зараз співпраця з реабілітаційним центром триває. Нещодавно на сторінках нашої газети висвітлювали інформацію про допомогу пораненому військовому з Дніпропетровська.

Ці всі справи, як наголосила просвітянка, вдається реалізовувати завдяки довірі людей, особистим знайомствам, друзям.

— Перебуваючи в колі людей, які постійно готові допомагати, знаходити все необхідне, здається, що так самовіддано допомагають усі. На жаль, це не так. Зрозуміло, що зараз досить складна економічна ситуація, люди виснажені і морально, і фінансово. Але мусимо пам'ятати, що маємо змогу жити в спокої, ходити на роботу, мати час для власних сімей саме завдяки тим, хто жертвує своїм життям. Допомогати чи ні — справа кожного. Та, вважаю, що треба діяти так, щоб сумління було чисте, — додала наостанок просвітянка.

Зрештою, долучитися до допомоги можуть усі охочі. Приносити речі, особливо дитячі, потрібно в „Центр допомоги сім'ям АТО“, на вул. Виговського, 29.

Наталія ПАВЛИШИН

рада інформує

Готуємося до звітів-виборів
і загальноуніверситетських заходів

На черговому засіданні ради „Просвіти“ Львівської політехніки обговорювали підготовку до планової звітно-виборної конференції. Голова Товариства професор Христина Бурштинська повідомила, що просвітяни отримують посвідчення всеукраїнського зразка, а для цього всім осередкам необхідно здійснити переоблік членів, принципово оцінити свою роботу та університетської ради, обговорити кандидатури до нового складу ради.

Очільниця університетської „Просвіти“ проінформувала, що до дня вшанування жертв голодоморів політех-

ніки проведуть ряд заходів, серед яких — демонстрація документальних хронік, запалювання свічок і покладання квітів.

Просвітяни обговорили також підготовку та участь у вечорі пам'яті письменниці і громадського діяча Ірини Калинець (до 75-річчя з дня народження).

Політехніки охоче сприйняли пропозицію — до дня св. Миколая обдарувати дітей учасників АТО. Для цього кожен інститут отримав адреси таких сімей.

Марія БУЦМАНЮК

сторінки зі щоденника

Леся і Львів

Бо все тут — для неї!

З кожним днем місто відкривається перед Лесею, як нова, захоплююча книга. Кожна вулиця, кожна кам'яниця — нова сторінка. І хоч Леся не раз тут була, але жити у Львові — це зовсім інше. Тут можна самій блукати вузькими вуличками і не відчувати втоми, можна з друзями „підкорити“ Високий замок і „зависнути“ у затишному кафе на каві. Бо все тут — для неї! Так сказав під час першого знайомства з групою куратор Ігор Петрович. Ну, власне, не тільки для неї, а для всіх, хто мешкає у цьому чарівному місті.

Першачки дуже вдячні йому за те, що ще у вересні привів їх у музей історії Львівської політехніки. Леся відкрила для себе стільки цікавого! Добра фея Анна Іванівна розповіла, які надзвичайні особистості вчилися і викладали тут, про те, що головний корпус споруджували за проектом славного архітектора Юліана Захарієвича, картини для актові зали за ескізами Яна Матейка писали його учні. І навіть цісар Франц Йосиф бував у цій розкішній актовій залі!

Леся сповнилася невимовної гордості, що тепер вона вчиться в університеті, де свого часу навчалися навіть провідники національно-визвольної боротьби Степан Бандера і Роман Шухевич, а пісню „Червона калина“ написав студент Політехніки, січовий стрілець Степан Чернецький.

А одні з найкрасивіших будинків у Львові спроектував випускник, потім професор Політехніки Іван Левинський. Анна Іванівна подарувала їй книжечку про цього великого українського будівничого, і тепер Леся не просто ходить містом, а уважно розглядає старі кам'яниці і вчиться розпізнавати архітектурні стилі, впізнавати „руку“ майстра. Правда, дуже засмучується, що ці шедеври в такому занедбаному стані. Кажуть, не вистачає коштів на реставрацію. Якби Леся була мером, вона влаштувала б менше фестивалів, а насамперед подбала б про збереження пам'яток історії і культури.

Леся не брала участі у місцевих виборах, які були нещодавно, бо 18 років їй сповниться аж у січні, і досі не дуже цікавилася місцевим самоврядуванням, але тепер вона активно захищатиме місто, в яке закохалася з першого погляду і переконана, що назавжди.

І друге, що зробив їхній куратор, — привів до недавно спорудженого пам'ятника Митрополиту Андрею на площі святого Юра. Жаль тільки, що площа досі не впорядкована як слід, зупинилося будівництво транспортної лінії. Леся пам'ятає, як улітку тут стояли намети і ті, що називали себе захисниками скверу, не давали завершити реконструкцію площі. Чи то Леся чогось не розуміє, чи не розуміють протестувальники, але невже присутність українського Мойсея у місті, в якому і для якого він жив, не важливіша від кількох

прогнилих дерев, які от-от упадуть, не дай, Боже, комусь на голову.

В інтернеті Леся читала і бачила план реконструкції площі, і їй сподобалося, що, за проектом, пам'ятник буде видно здалеку — з усіх навколишніх вулиць, які ведуть до нього. Найцінніші дерева у скверіку збережуть, а на місці зрубаних висадять нові, навколо встановлять новенькі лавочки. Та невже сквер у такому вигляді, як досі, комусь подобається? Поламані, струхлявілі лавки, сміття, порожні пляшки... До слова, Леся не помічала, щоб „охоронці“ скверу оберігали його від вигулювання собак.

Леся вже бачила цю величну споруду, коли здавала документи до Політехніки, і пам'ятник їй дуже сподобався. Вона навіть тричі обійшла його навколо, бо зауважила, що з усіх трьох боків, окрім тильної, його обличчя відкрите до людей — так, ніби він благословляє українців на добрі справи (а її, точно, благословив стати студенткою!). Але одне — бачити, а зовсім інше — почути розповідь про життя і роль Митрополита в історії Церкви і народу. А Ігор Петрович стільки про нього знає! Тепер знатимуть і Лесині однокашники, адже в групі навчаються діти з різних областей України, і навіть зі сходу, де триває страшна війна.

Лесині думки „причесала“
Ярослава ВЕЛИЧКО

Далі буде. Початок у ч.34

дебют

Сюжети від бабусі і дідуся

У видавництві „Нова Зоря“ (Івано-Франківськ) вийшла перша книжка молодого українського письменника з Праги Олега Павліва „Повертаючись на старину“. Саме вона вперше представила Україну на Міжнародному книжковому ярмарку в Празі.

наш календар

28 листопада — День пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій.

1 грудня — Всесвітній день боротьби зі СНІДом.

Пам'ятні дати

26.11.1925 — народився Опанас Заливаха, український живописець.

27.11.1863 — народилася Ольга Кобилянська, відома українська письменниця.

27.11.1918 — створено Українську академію наук.

27.11.1941 — помер Осип Сорохтей, український графік і живописець.

28.11.1890 — народилася Зінаїда Тулуб, українська письменниця.

28.11.1950 — загинув Осип Дяків-„Горновий“, провідник ОУН на Львівщині, теоретик українського націоналізму.

28.11.1970 — убиті за загадкових обставин Алла Горська, талановита українська художниця і правозахисниця, учасниця руху шістдесятників.

29.11.1778 — народився Григорій Квітка-Основ'яненко, перший прозаїк нової української літератури.

29.11.1859 — народився Кость Левицький, перший прем'єр уряду ЗУНР.

29.11.1919 — помер Іван Верхратський, український науковець, творець української природознавчої термінології, член НТШ.

30.11.1841 — народився Анатоль Вахнянин, український композитор, музикознавець, письменник, один із засновників та перший голова товариства „Просвіта“, автор опери „Купало“.

1.12.1717 — народився Георгій Кониський, український письменник, проповідник і громадський діяч.

1.12.1883 — народився Микола Хвильовий, український письменник, автор творів „Санаторійна зона“, „Україна чи Малоросія“.

1.12.1909 — народився Анатолій Кос-Анатольський, український композитор і педагог.

1.12.1918 — народився Платон Майборода, український композитор, автор пісень „Білі каштани“, „Рідна мати моя“ тощо.

1.12.1930 — народився Роман Федорів, український письменник, автор романів „Чорна свіча від Ілени“, „Отчий світильник“, „Єрусалим на горах“.

1.12.1978 — помер Петро Панч, український письменник, автор роману „Гомоніла Україна“.

1.12.1991 — відбувся Всеукраїнський референдум, за результатами якого Україна стала незалежною державою.

Олег Павлів родом із Івано-Франківщини, йому 24 роки. Закінчив на відмінно два навчальні заклади — Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова і Карловий університет у Празі. Друкується в українському часописі у Чеській Республіці „Пороги“, очолює організацію „Опір Західної України“ у Празі. Його твори і переклади надруковані також у багатьох закордонних періодичних виданнях.

У своїй дебютній збірці поезії і прози письменник розмірковує над долею України, любов до якої йому передали дідусь і бабуся, — звідси

і нехарактерна для молодого хлопця тематика і лексика творів.

— Такі сюжети і роздуми більше властиві досвідченим письменникам. Читаючи збірку, я думала: звідки у молодого хлопця такий стиль? І зрозуміла, що саме так він передає епоху, документує пережите старшим поколінням, — ділиться враженнями філолог Зеновія Філіпчук.

На думку приходять слова Євгена Свєрстюка: „Хвала тому дідусеві, який передав своєму онукові українське світосприймання“.

Христина ЛУШИНА,
випускниця творчої студії „У Кобзаревій світлиці“,
студентка факультету журналістики ЛНУ ім. І. Франка

Олег Павлів

Хрест

Восени розмитою від дощу вулицею їхали колони совітів. Усюди розчервонілось од червоних прапорів. Одна тільки церква блідла з хрестом на даху. Священики провадили недільну службу. Люди молилися.

На подвір'я коло церкви, повітої туманом і тишею, з гвинтівками і револьверами вдерлись солдати. Зваливши по дорозі скульптуру Божої Матері, хтось із них вибив ногою двері і ввірвався до церкви. Один із місцевих совітів — Микола, що раніше ходив до сеї церкви,

перезарядив гвинтівку і націлився в хрест на даху.

Солдати сміялися, дражнили священиків. Матюкалися...

Почувся вистріл — і за мить Микола повалився на землю. Комісар, кинувши з рук папіросу, підбіг до нього. Перевернув скоцюрблене тіло і завмер, побачивши прострелені груди, залиті кров'ю... Це куля відбилася від хреста і поцілила Миколу в серце.

Ті, що не вірили в Бога, — повірили, а хто вірив — переконався.

Прага, жовтень, 2011

день студента

У Політехніці мріяли та обнімалися з чудернацькими звірятками

День студента у Політехніці завжди особливий. Щороку молодь дбає, щоб це свято було цікаве не лише для них, а й усіх політехніків. Традицією вже стало привітання при вході до головного корпусу університету, а також зустріч найперших студентів, а цьогоріч, деякі інститути, зокрема ІТРЕ, ІГСН вітали ще й перших працівників. Також студенти окремих інститутів (знову ж ІТРЕ, а також ІНЕМ) не полінувалися і прикрасили корпуси кольоровими кульками, щоб свято було видно здалеку.

Третій рік поспіль першокурсники різних інститутів записують свої бажання, складають в тубус і урочисто закопують на території поблизу встановленого знаку, де в майбутньому постане пам'ятник студентам. Цього разу, хоч дехто з організаторів і нарікав на пасивність студентів, вони спромоглися трохи помріяти і це все записати, щоб через п'ять років викопати свої мрії і переконалися, що з задуманого здійснилося.

Ще одна, значно давніша традиція, — встановлення студентського рекорду. Чого лише за стільки років не вигадували політехніки: і найдовший конспект, і найбільша кількість студентів у тролейбусі, карта України, яку складали студенти і багато-багато різного. А цьогоріч вирішили, що цікаво буде встановити рекорд із найбільшої кількості об'ємів студентів у кугурумах (комбінезони у вигляді різних тварин). Тож площу перед четвертим корпусом заповнили „тваринки“ (пінгвіни, жирафи, зебри, ведмедики і багато інших) та „супер-герої“.

Особливістю цьогорічного рекорду був розіграш смачних пода-

рунків. Але завдання були не такі вже й прості: мало того, що студенти вбралися в чудернацькі комбінезони, вони мусили ще назбирати якнайбільшу кількість селфі. Тобто співпраця була з двох сторін: студенти отримували побажання з цукерками та хештег #hugs_nulp, з яким повинні були опублікувати фото з героєм у кугурумі в соцмережі Instagram.

Тож студентам довелося чимало побігати, пообніматися і поселфитися, щоб встановити рекорд і здобути перемогу. Отже, за підсумками — переміг студент ІТРЕ Сергій Брановський у костюмі жирафа. А от переможець серед тих, хто найбільше „запостив“ фоток зі „звірятками-кугурмчиками“ загадковий odarchuk.d, якого годі знайти у соцмережах.

У більш камерній обстановці студенти продовжили святкування вже після пар разом із викладачами своїх кафедр. Принаймні так День студента відзначали на кафедрі „менеджменту персоналу та адміністрування“ (ІНЕМ) та на кафедрі „політології та міжнародних відносин“ (ІГСН).

▲ „Капсула мрій” першокурсників

В ІНЕМ креативні магістри (групи МОРМ-12) посвячували першокурсників (групи УП-11) у справжні студенти, „змусивши“ їх „урочисто поклястися“ вірно служити ІНЕМ, суворо дотримуватись законів студентства, а саме: 1) у щасті та горі, у здоров'ї та недужі, в багатстві та бідності ділитись шпартгалкою з ближнім своїм; 2) ділитись стипендією з другом-комерційником; якщо ж сам комерційник, то все добре, я — „красунчик“; 3) усіма можливими та неможливими методами допомагати побратиму, що біля дошки потрапив під обстріл викладача; 4) не пошкодувати булочки одногрупнику своєму; 5) відправитись на комісію за побратимом своїм. „Уразі порушення мною хоча б одного з пунктів хай впаде на мене „повторка“ з фізкультури, вічні черги на роздрук та відсутність інтернету на парі“.

Викладачі та студенти-міжнародники організували урочисте нагородження найуспішніших та найактивніших студентів та груп. А першокурсники за підтримки голови осередку Товариства „Просвіта“, доцента Оксани Волинець, підготували цілу концертну програму.

Завершилося святкування Дня студента аж 19 листопада. В цей день преміями ЛОДА та ЛОР нагороджували найуспішніших студентів Львівщини, серед яких чи не найбільше було саме політехніків.

Світлина Наталії Павлишин

▲ Студенти-міжнародники організували свято

студентський фестиваль

„Осінь“ була пізньою
і з неочікуваним
завершенням

На День студента, 17 листопада, відбувся фінал традиційного фестивалю КВН „Осінь Політехніки-2015“. Повнісінька величезна зала вболівальників, оплески, сміх — все було, як мало бути, та найбільше — традиції. Отож, ця „Осінь...“ була ось така.

Впродовж ба-га-тьох років студенти-політехніки, незважаючи на зміну генерацій, темпу життя і всіляких наноможливостей, дотримуються давнього-предавнього повір'я, яке, очевидно, бережуть і переказують із покоління в покоління: кожен виступ фестивалів „Осінь Політехніки“ чи „Весна Політехніки“ розпочинати зі запізнення (мінімум 30 хв.). Тож, традиційно „Осінь“ була пізньою. Але, на щастя, втрутилася українська збірна з футболу, і якимсь дивом усі команди встигли виступити за півтори години. Вплинув футбол навіть на членів журі. Більш лаконічного аналізу та підбиття підсумків ще не чула. Всю суть суддівських виступів можна звести в три слова: „гра була рівна“ (вони повторили це кілька разів). Тож треба запровадити нову традицію — узгоджувати проведення фестивалів у нашому університеті з вирішальними футбольними матчами.

Тепер — про самі конкурси. Їх було три: „фрістайл“, „конкурс капітанів“ та „домашнє завдання з другом“. Цього разу відчувався деякий дисонанс між виступами. Команди справді були дуже різні: цілком нові, оновлені та вже з багажем перемог, які, як заведено в студентському житті (за принципом: „спершу працюєш на заліковку, а потім заліковка працює на тебе“), ставали своєрідним трампліном. І команду, яка, наче й не мала шансу потрапити у фінал, за рішенням журі „добрали“ і „довели“ до перемоги. Попри те, що яскраво вираженими фаворитами глядачів були цілком інші команди. Але... гра є гра і справді інколи трапляється чимало непередбачуваного.

До слова, про це ще довго сперечалися студенти в соцмережах: „Одній мені здається, що перемога „Бетону“ не заслужена? „Красота“ і архітектори були на голову вище“; „Покажемо другий конкурс, де капітан „Бетону“ просто показав весь свій гумор...“.

Та чи достатньо одного епізоду для перемоги і чи запоруча успіху „плоский гумор“ і з „плоскою“ акторською грою? Хоча, справді, козир команди-переможця — імпрровізація. Тож, якщо мрієте перемогти, — імпрровізуйте і якомога більше. Тоді можете не надто готуватися до виступів.

Хоч було чимало й доброго. Цього разу техніка майже не підводила (мікрофони не замовкали, хоч трохи затиналися), з-за куліс не було видно сцен перевдягання команд і навіть (!) не було чути жодного емоційного вигуку „загальнозрозумілими“ виразами. Це справді успіх, передовсім організаторів.

Отож, підсумки фінальних змагань:

„Бетон“ (ІБІД) — 15,0
 „Красота“ (ІГСН) — 14,2
 „Несучі конструкції“ (ІАРХ) — 13,0
 „Свої“ (ІХХТ) — 12,8
 „Львівські плюс одна“ (ІКТА) — 12,6
 „Зупинка Львівська політехніка“ (ІНПП) — 11,4

Наталія ПАВЛИШИН

коротко

У День студента відбулися вибори студентського мера Львова. За посаду голови Студентської ради Львова боролися Олена Голіян зі Львівського національного аграрного університету та Яна Пекун із Львівського національного університету ім. І. Франка. Кандидати представили передвиборчу програму з планами на прийдешній рік. Внаслідок виборчих перегонів головою Студентської ради Львова стала Олена Голіян.

21 листопада у Львові відзначили День Гідності та Свободи України. У центрі міста відбувся „Молитовний Майдан“ — спільна екуменічна молитва пам'яті Героїв Небесної Сотні, а також народне віче, в якому взяли участь керівники міста й області, представники громадськості, учасники Революції Гідності. Окрім цього на площі навпроти пам'ятника Т. Шевченкові посадили дуб.

Відомий український художник Тарас Полатайко представив у Варшаві свою виставку фоторобіт „Війна 11 історій“. Захід приурочений до другої річниці Революції Гідності. Це дуже цікава виставка, яка формується з унікальних фотографій героїв, інтерв'ю з ними, які можна прослухати. Тобто, це своєрідне поєднання класичного мистецтва з новими технологіями. Фотографії доступні для широкого загалу глядачів — вони розміщені просто неба на вулиці, біля посольства Канади. За допомогою QR-коду можна перейти на сервіс, де звучать історії наших героїв, які захищають Україну від ворога. Мета цієї виставки — привернути увагу до наших воїнів та зібрати кошти на їхнє лікування. Одинадцять історій вже побачило понад десять міст в Україні та за кордоном.

У Токіо 21 листопада відбулося вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні. Поминальну службу провела місія Української православної церкви Київського патріархату. Захід відбувся на прохання Надзвичайного та Повноважного Посла України в Японії Ігоря Харченка.

За матеріалами інформагенцій

Трагедія, якої не мало бути

Уранці 18 листопада Львів облетіла страшна новина: два ножові напади на молодь, серед жертв — політехніки-геодезисти, односельці, першокурсник Михайло Поліщук і другокурсник Роман Подайко. Михайло госпіталізований. Роман від численних поранень загинув на місці.

Кожен спомин про нього яскравий

Обидва хлопці родом з Івано-Франківщини. Були друзями, мали спільні інтереси — геодезію і захоплення футболом. Роман грав у збірній команді свого села...

— Коли вранці переглядав стрічку новин, то навіть подумати не міг, що жертвами страшної трагедії стали мої студенти, — розповідає Володимир Тарнавський, асистент кафедри геодезії, який викладає у першокурсників і торік був куратором групи, в якій навчався Роман. — Обидва студенти — успішні в навчанні. Маю про них добре враження й увяйти не можу, щоб вони з кимось задиралися. Мої колеги — такої ж думки.

— Роман був доброзичливий і товариський. З ним жилося нам просто і легко. Ми були в одній бригаді з геодезії. Одного разу нам треба було міряти надворі. Була негода. І Роман зі ще одним одногрупником вирішили, що все виконають самі, а дівчата нехай не мерзнуть. Завжди пропонував допомогу в навчанні. На нього можна було покластися. Роман тиждень не дожив до Дня геодезиста. Як він чекав цього дня! Казав мені: „Наталко, це ж наше професійне свято. На першому курсі ми цього ще не відчули. А тепер уже стільки наміряли, стільки практичних провели“, — розповідає одногрупниця Наталя Росоловська. — Кожен спогад, кожен мо-

мент про Романа — яскравий.

Із Богданом Липчеєм Роман мешкав в одній кімнаті. Хлопець добре пам'ятає їхнє поселення. Саме від Романа дізнався, що вони будуть в одній групі, адже Романа призначили старостою. Та згодом він відмовився від того — казав, що занадто лінивий до такої роботи.

— Він був дуже позитивний — що би не сталося, сприймав оптимістично, — згадує Богдан.

Цього останнього вечора Роман зайшов чи не до кожного в кімнату — то коректор позичити, то зошит, то чергову допомогу пропонував. З усіма поспілкувався. Потім хлопці переглянули футбольний матч. І Роман ще з трьома політехніками вирішили погуляти, адже був День студента. А вранці на парах одногрупники дізналися страшну новину... Кажуть, що й самі часто любили прогулятися вечорами по місту. Однак після того випадку відчуття безпеки втратили.

Все відбувалося мовчки

— День студента, футбольний матч... У центрі було більше патрульних, ніж зазвичай. Але проблема в тому, що вночі натовпи не зменшувалися, отож, неможливо було охоплювати поглядом увесь проспект Свободи. Звідусіль був галас, багато нетверезих, — розповідає заступник командира першого батальйону Патрульної

поліції Львова Світлана Гірняк.

— **За словами потерпілих, перехожі не намагалися допомогти, викликати поліцію, „швидку“.**

— Все відбувалося мовчки. Ніхто зі свідків не кричав, не кликав на допомогу. А саму сутичку неможливо було почути здалеку. Щобільше, у першому випадку свідки навіть не хотіли вказувати, в який бік побігли нападники і, зрештою, або ж самі неправильно, або ж самі нападники згодом змінили напрям руху.

Після першого нападу патрульні посадили в своє авто найменше постраждалого юнака, возили проспектом, сподіваючись, що він впізнає хоча б когось із нападників. Але було марно...

— Коли через 45 хвилин стався другий напад, то патрульні побачили мовчазний натовп, який, як виявилось, обступив скривавленого юнака. І тут також ніхто не зміг пояснити, в який бік побігли нападники. А описи їхньої зовнішності, одягу, віку розходилися, — продовжує Світлана Гірняк.

— **Як відбувалися ці напади?** — Спонтанно. Нападники просто приставали до людей. У першому випадку —

хлопці до дівчат. У другому — дівчина попросила в студентів закурити. Отримавши відмову, разом зі спільниками розпочала сутичку. В обох ситуаціях нападник із ножем підходив ззаду.

— **Чи безпечно ходити вечорами, ночами по місту, особливо після такої події?**

— Загалом місто безпечне, але в окремих випадках патрульні не встигають. Насправді ми дуже здивовані, що люди зреагували тишею. Все відбувалося за принципом „моя хата скраю“. Можливо, боялися, бо людина з ножем небезпечна для неозброєних, можливо, тому що ми не навчені захищатися.

— **Як поводитися, коли підозрілі особи намагаються законфлітувати?**

— Зазвичай агресори — під впливом наркотиків чи алкоголю і не контролюють свої емоції, не відчувають фізичного болю. Тому не треба вступати з ними в конфлікт, натомість відійти вбік, намагатися зникнути в натовпі. А свідкам — викликати поліцію і стежити, куди рухається нападник. Звернути увагу на його одяг, зовнішні особливості.

...У цю трагічну ніч підтвердили слова давнього афоризму про те, що найнебезпечніше — це байдужість. Якби не байдужість при першій сутичці, то другої можна було б уникнути. Якби не байдужість у другому випадку, можна було б врятувати життя. Адже у людному місці не так важко відійти на кілька метрів і зробити вирішальний телефонний дзвінок.

Ірина МАРТИН

до підтвердження високого звання

У праці народжується суголосся звуків

Двічі на тиждень у Народному домі „Просвіта“ Дувечері збираються ті, які вміло підкоряють духові інструменти. Останнім часом репетиції затягуються на кілька годин, адже оркестранти готуються до великого концерту на чергове підтвердження звання народного. На ньому вони прилюдно демонструватимуть свою майстерність.

За збігом обставин, нічого не знаючи про підготовку до концерту, редакція „Аудиторії“ вирішила в сьогоднішньому числі познайомити читачів із духовим оркестром.

У його складі — сорок виконавців, здебільшого це студенти та аспіранти університету, поміж ними — лише декілька викладачів. Вони вміло опановують твори композиторів різних часів та країн: А. П'яцолі, О. Бреговіча, О. Гормана, О. Кабаченка, безпосереднього керівника духовиків Я. Горбала. До концерту готують Libertango (композиція у стилі нового танго), „Гуцульський вступ“, „Марш України і Європи“, „Сюїту на теми творів українських композиторів“, „Засвіт встали козаченьки“, „Гесу для чотирьох труб“ у виконанні студентів Андрія Бенеша, Володимира Шмигельського, Вадима Козодоя, Володимира Андрушака.

Загалом у репертуарі колективу — понад сотня різних творів. Виконавці вправно володіють флейтами, гобоями, кларнетами, саксофонами, валторнами, трубами, тромбонами, ударними, кларнетами, корнетами. Поки кожен музикант тренує свою партію, про духовий оркестр розповідає його керівник, заслужений діяч мистецтв України, професор Академії сухопутних військ Ярослав Горбаль:

— Коли ми розпочинали п'ять років тому, це було не до порівняння з тим, що чуємо тепер, можна сказати, небо і земля. Розпочинали ми з трьома — п'ятьма студентами. Спершу були дикі звуки, що лише ледве нагадували якісь ритми. До колективу почали йти щораз більше охочих.

Слід сказати, що духовий оркестр у Політехніці діяв із 1948 до 1990 року.

Потім була 20-літня перерва. А після його відродження, закономірно, що у цілком новому складі, за досить короткий час з'явилися перші результати. Вже за рік духовий оркестр став народним. Звичайно, що більшість виконавців мають музичну освіту, але прийшли й такі, які цілком нічого не вмели і досить швидко домоглися успіху, тепер їх не відрізниш від інших.

— **Оскільки більшість учасників — студенти, то вони часто змінюються?**

— Так. Щороку до нас хтось приходить, щороку відходять випускники. Щоб адаптуватися, влитися в колектив, у середньому потрібен рік. Той, хто приходить без музичної

освіти, потребує двох років вишколу. Так склалося, що старші, досвідченіші „тягнуть“ молодших до відповідного рівня.

— **Чи має колектив улюблені твори?**

— Часто виконуємо твори італійського композитора Луїджі Чіссоло „Містичні образи Карпат“ нашого композитора Олександра Бродівського.

— **Духовий оркестр — частий гість різних заходів, що відбуваються в університеті. А чи доводилося концертувати поза рідними стінами?**

— Так. За цей час ми побували на Міжнародному фестивалі в Харкові, де здобули перше місце, а торік у Трускавці отримали гран-прі фестивалю „Яскрава країна“. Свою грошову винагороду цього заходу (три тисячі гривень) витратили на інструменти. Ще три тисячі заробили на майданчику, на якому грали під час фестивалю. Ці кошти передали на потреби наших воїнів. Нещодавно мали нагоду поїхати до Німеччини, але відмовилися від поїздки, оскільки колектив не був належно

до цього готовий. Сподіваємося, що це вдасться надолужити. Нещодавно започаткували співпрацю з одним із американських колективів, який, побувавши у нас, із власної волі придбав нам бас-кларнет. Хтозна, можливо з часом і на Американський континент нас запросять...

Розмовляла
Ірина МАРТИН

чари мельпомени

Маленька Баба-Яга
готується до іспитів,
а заньківчани
вітають ювіляра

Театральне життя Львова у листопаді — це нові прем'єри, як для дітей, так і для дорослих, та вшанування тих, хто вистави творить.

І Шевченко, і Лепкий,
і Пройслер

У Театрі ім. Лесі Українки, який прагне ренесансу і відчинив свої двері для свіжих мистецьких віянь, у листопадовому репертуарі з'явилось дві прем'єрні вистави, класичні й короткі. Впродовж години „Великий льох“ розповідає про історію двох мандрівних кобзарів, які шукають врата до Раю — в основу композиції постановки лягли поезії Шевченка „Великий льох“, „Москалева криниця“ та збірка переспівів „Давидових псалмів“. Вистава ж „Мазепа. Хресна дорога“ побудована у формі спогадів, пісень, думок про Україну, про її майбутнє — проходячи свою хресну дорогу, герой згадує найяскравіші моменти життя. Режисером у постановці „Великого льоху“ виступив Євген Худзик, а в „Мазепі...“ — Євген Чистоклетов.

У Першому українському театрі для дітей та юнацтва 22 листопада відбулася прем'єра вистави „Маленька Баба-Яга“. Це магічна казка для дітей та дорослих на дві дії за твором німецького письменника Отфріда Пройслера. Маленька Баба-Яга тільки вчиться чародійству і наполегливо готується до іспитів, щоб стати справжньою відьмою. Друзі, які допомагають подолати перешкоди на цьому шляху, зла Тітка Румпунпель і сумнівні, чи не ліпше залишитися серед людей і допомогати їм у біді своїм добрим чаклунством — режисер-постановник Валерій Коломієць пропонує поринути у світ пригод.

Актор, який вміє
полагодити розетку

І це не найпримітніша особливість народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка Богдана Козака, якому 27 листопада виповнюється 75 і святкування

ювілею якого відбудеться, де ж іще, як не на сцені. Творчий вечір „Послання...“ — поетично-музична композиція за поезіями Тараса Шевченка. „Тепер мій акторський досвід дає мені змогу зіграти що завгодно, але фізично вже не можу, тому треба бути самокритичним — вініс на вечір Шевченка, де не треба стрибати, а говорити про вічне й донести до зали глибокий зміст його послань“, — пояснив свій вибір ювіляр. Крім цього, Богдан Козак відомий як інтерпретатор творчості Кобзаря не лише в театрі, а й на телебаченні та радіо.

У творчому доробку Богдана Козака — понад 150 ролей, до того ж дуже різних — він був і Возним, і Тартюфом, і Яго, і Пилатом... Однак роль дідуса, але не в театрі, а вдома, акторові тепер найближча: „Актор — це ще й сім'я, діти, внуки, які є опорою у хвилини радості й суму. Сім'я позбавляє людину егоїзму, розкриває її доброту й терпеливість. На сцені найважче грати любов до якоїсь жінки. Коли ж згадую внуків, їхню безпосередність, то стає легше — підґрунтям теплоти в моїх інтонаціях, погляді стає ставлення до них“.

Готуючись до ролі, Богдан Козак продумує її до найменших нюансів — наприклад, він переглянув безліч джерел про Петра I, коли мав його зіграти. Ще в підготовці до гри йому допомагає „закон квартирки“: увечері він ставить собі запитання і залишається відкритим до отримання відповідей (як квартира, яку відчиняють на ніч, щоб зайшло свіже повітря), а зранку вже знає, що має зробити на сцені.

Щодо натхнення, то підставою для нього може бути будь-що — актор повинен ходити в музеї, слухати музику, спілкуватися з людьми. І ще — знайти свого режисера.

коротко

Президент України Петро Порошенко нагородив режисера документального фільму „Зима у вогні“ Євгена Афінеєвського Хрестом Івана Мазепи. Нагороду було вручено перед українською прем'єрою кінострічки. До речі, 43-річний Євген Афінеєвський народився у Росії, а тепер живе в Ізраїлі, є президентом голлівудської компанії New Generation Films.

Google Art Project відкрив вільний доступ у мережі до 17 музеїв із дев'яти країн світу, 385 виставкових залів та творів 400 різних художників. Для відвідувачів віртуальних музеїв пропонують 1060 фотозображень картин у високій роздільній здатності. Проект є інтерактивним: відвідувачі, „перейшовшись“ залами відомих музеїв, можуть створювати власні списки шедеврів та ділитися ними з друзями.

У Львівському академічному театрі ім. Леся Курбаса — прем'єрна вистава „Благодарний Еродій“ за текстами Григорія Сковороди — у новому трактуванні, зрозумілому сучасному глядачеві. Ця вистава вже була колись у репертуарі курбасівців, але змінилося покоління акторів, і режисер Володимир Кучинський вирішив поставити цілком нову виставу. Цікавою є сценографія: Володимир Стецькович створив її у формі яйця як символу зародження Всесвіту, а навколо нього — мультимедійна проекція зоряного неба. Барокову культуру часів Сковороди підсилили ірмосами, музикою того ж часу, з якими працювала акторка і співачка Тамара Горгішелі.

В Археологічному музеї Кракова (Польща) відкрито виставку „Врятовані скарби підземного Львова“. Це майже п'ятсот предметів: домашній посуд, інструменти, іграшки та натільні хрестики — особисті речі львів'ян, які жили у місті з VII до XIX століття. Виставка має зацікавити передовсім мешканців Кракова.

За матеріалами інформагенцій

Наталія ЯЦЕНКО

у фокусі

Щоб тренування було „на відмінно“

Під час тренувань, незалежно від того, чи вони спрямовані на досягнення високих спортивних результатів, чи на покращення ваших фізичних даних, важливо не переборщити з навантаженнями. Це правило перше, але не єдине. Харчування, дихання, режим занять і відпочинок — узгодити треба все. Як саме? Спробуємо з'ясувати разом.

Всебічно, свідомо й поступово

Як і що робити правильно, не завдаючи собі шкоди, найліпше, звісно, знає висококласний тренер. Він, маючи досвід, і розповість, і покаже, і в ході освоєння вправ виправить помилки. Якщо ж такого інструктора поряд нема або ви вирішили тренуватись самотужки, то насамперед запам'ятайте три принципи, на яких базується кожен, незалежно від виду спорту й фітнесу, тренувальний процес: фізична підготовка має бути всебічна, відбуватися свідомо й поступово. Так всебічність у тренуванні футболістів, волейболістів (і не тільки їх!) передбачає також заняття легкою атлетикою, гімнастикою, плаванням тощо. Свідомий підхід дає розуміння, навіщо ці всі зусилля, після яких болять м'язи, навіщо витрачати стільки часу на повтори. Фокусування на цілі під час тренувань має стати основним. У цьому переконав учених експеримент: ті бігуни, які зосереджували увагу на фінішній лінії, а не на тому, що поза біговою доріжкою чи під ногами, на 23% рухались швидше. Крім цього, їм було легше долати дистанцію. Щодо поступовості, то медики не рекомендують збільшувати навантаження сумарно більше, ніж на 10%, порівняно з попереднім тижнем занять.

Хто мріє про медалі, тренується і зранку, і ввечері. Але у шахах, як зауважує викладач ЛДУФК Антон Литвінець, на відміну від інших видів спорту, тренувальний процес є доволі тривалим: якщо м'язові тренування не можуть тривати до шести-десяти годин на день, то шахісти тренуються інколи і по дванадцять. Велику роль у полегшенні тренувального процесу відіграють і сучасні технічні засоби, зокрема комп'ютерні програми. Максимальна участь у змаганнях — це теж тренування. Взагалі, шахи — трохи монотонний вид спорту, тому їх

слід поєднувати з активним відпочинком, бо відсутність фізичної підготовки не дасть змоги сидіти за дошкою по кілька годин і кілька днів поспіль. Однак існує поріг, за яким тренування стають неефективні — у перетренованого спортсмена з'являється апатія. Тому перед змаганнями доцільні ударні мікроцикли тренувань, але опісля має бути відпочинок.

Дозволені й смачні допінги

Тренування й харчування — це окрема тема розмови, інколи суперечлива й дискусійна. Але всі фахівці сходяться на думці, що їсти треба помірно, хоча б за годину до занять — сир, м'ясо, рибу, фрукти.

Після фізичних навантажень не радять їсти шоколад, а пити міцний солодкий чай. Якщо тренування зовсім вас виснажило, випивайте свіжого апельсинового соку — він багатий вітаміном С і кремнієм, необхідними для здорових сухожилів і зв'язок. А от буряковий сік добрий перед тренуваннями, якщо хочете зробити їх ефективними: у 2009 році англійські вчені тестували велогонщиків, які пили перед стартом буряковий сік, і зробили висновки, що завдяки ньому спортсмени швидше подолали дистанцію, їм було простіше рівномірно дихати, у них ліпше працювали м'язи й серцево-судинна система. Експеримент, який через кілька років провели американські вчені, але не з соком, а з печеним буряком,

довів, що цей овоч дарує спортсменам силу й витривалість. Загалом, завдяки буряку можна збільшити тривалість тренувань на 16%. Кому буряк не до смаку, вчені з Каліфорнійського університету пропонують альтернативу — родзинки, бо, за їхніми дослідженнями, вони здатні під час фізичних навантажень додати спортсменові енергії.

Зі спортивного досвіду

Студент другого курсу ІГСН Михайло Мартин, шукаючи зв'язок між спортивною теорією і практикою, звернувся до своїх колег, які займаються спортом. Студент другого курсу ІГДГ, гравець у флорбол, борець у стилі дзюдо і самбо Віталій Галімський на його запитання, як він тренується, відповів:

— Для мене тренування — це одна із найважливіших складових у підготовці до серйозних змагань у моїй спортивній сфері. Я думаю, що без тренування тіло просто переходить у „сплячку“. Для мене поняття правильного тренування вкладається у три складові — це режимність, повна віддача і раціональність. Режимність повинна бути постійно, повна віддача — це абсолютна присвята себе спорту, який ти любиш, а раціональність — це збалансованість у всьому, це ваші харчування і стиль життя. Без достатнього сну, який дає запас енергії, правильні тренування не можливі. Якщо ви так, як я, займаєтесь багатьма видами спорту, потрібно уважно ставитись і до екіпірування, яке використовуєте.

Знімати втому і м'язову напругу одразу після тренувань завжди допомагає контрастний душ. Якщо говорити про відновлення на довгому етапі, то насамперед потрібні сон і харчування — комплекси вітамінів, амінокислоти допоможуть вашому організмові відновитися набагато швидше. Я, щоб отримувати енергію і заряд для тренувань, вживаю вітамінно-мінеральні комплекси, використовую високобілкову дієту, в якій майже нема жирів і вуглеводів.

Наталя ЯЦЕНКО

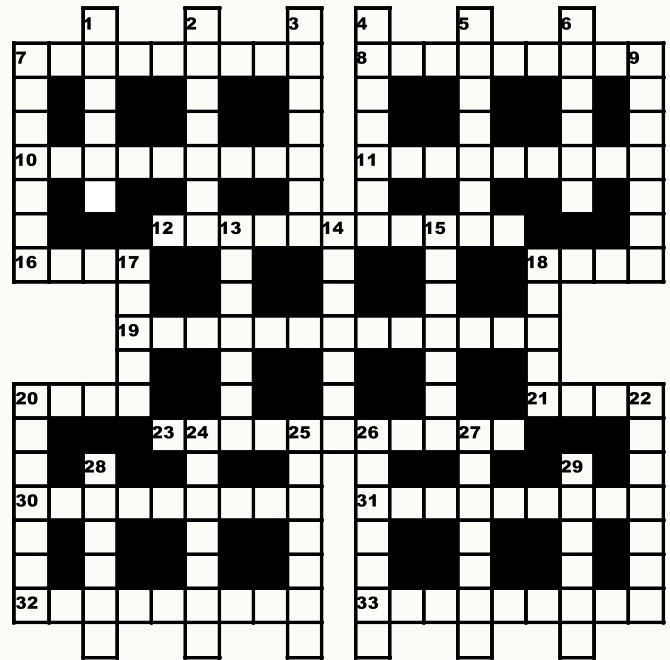
Кросворд

Горизонтально:

7. Мешканка Барселони. 8. Іспанський письменник, класик світової літератури. 10. Галузь геології, що вивчає будову та розвиток земної кори. 11. Явне, навмисне перебільшення якоїсь ознаки для підсилення виразності висловленої думки. 12. Властивість деяких хімічних речовин згубно впливати на організм людини і тварини; отруйність. 16. Назва зрошувального каналу у Середній Азії. 18. Урочистий музичний твір, що є одним із символів держави. 19. Процес надання незалежності, повного суверенітету колоніям, домініонам. 20. Голова Європейської Ради, колишній прем'єр-міністр Польщі. 21. У грецьких міфах верхній шар повітря, де перебували боги. 23. Масові змагання з різних видів спорту. 30. Пісня на честь молодого подружжя, яку виконували давні греки після шлюбних урочистостей. 31. Друковані видання, що виходять регулярно, через певні визначені проміжки часу. 32. Неперервна крива лінія, графік функції $y = \sin x$. 33. Почуття неприязні, відрази до когось.

Вертикально:

1. „Будова“ з футболістів під час штрафного удару. 2. Місто в Канаді, де помер Улас Самчук. 3. Залізний ланцюг з кільцями, що його замикають на ногах чи руках заарештованого, в'язня. 4. Трете за величиною місто Ірану. 5. Найвища вершина земної кулі, що розташована в Гімалаях. 6. Точний зразок установленної одиниці виміру. 7. Вокально-інструментальний твір для солістів, хору і оркестру. 9. Отруйна речовина, якої багато у позеленілих картоплинах. 13. Котел для нагрівання води у ванній кімнаті. 14. Позитивна риса в характері людини; доброчесність. 15. Американський співак і актор ХХ ст., сторіччя з дня народження якого святкуватимуть у грудні. 17. Випнута хрящова частина гортані; Адамово яблуко. 18. Холодний напій на основі кави, з додаванням моро-

зива. 20. Латинська назва чорнобривців. 22. Поступове переміщення членів будь-якого колективу з посади на посаду. 24. Лідируюча група у велосипедних гонках. 25. Вид міського електричного транспорту. 26. Військове звання молодшого офіцерського складу в армії. 27. Працівник, що підтримує чистоту і порядок на вулиці, у дворі будинку. 28. Вид довгострокової оренди. 29. Дитина, яка втратила батьків.

Склала Христина ВЕСЕЛА

Відповіді на сканворд, опублікований у числі 31-32

Х	Р	О	Н	О	М	Е	Т	Р	Р	Е	П		
Р	Р	С			А	С	Е	С	І	Я			
О	Р	Н	А	М	Е	Н	Т	Л	А	К			
М	І	А	Ю	Р	М	А	Л	А					
О	П	Т	А	Н	Т	И	Л	Д	Н	О			
С	О	Б	Р		С	О	К	Р	А	Т			
О	К	Л	А	Х	О	М	А	М	А	Р	А		
М	О	Д	І	Н	Р	О					М		
А	Н	Г	А	Р		Т	У	А	Т	А	Р	А	
О	Н	О	Н	С	Е	Н	С	П	А	Н			
Б	У	К	М	О	Е	М	Т	Р	О	П			
Т	У	А	Т	Т	І	Л	А	Д	О				
О	Б	М	А	Н	Е	Д	І	Н	Б	У	Р	Г	
У			Т	Е	Р	А	С	А	П	Т	А		
К	І	П									Т	А	Й

Відповіді на сканворд, опублікований у числі 34

	Т	У	Ш		Ш	А	Р	Л	А	Т	А	Н	
К	У	М			Е	О	О	Н	Б	А			
І	Р	О	К	Е	З		М	У	Е	Д	З	И	Н
К	А	В	А	Л			С	А	Е				
С	А	Р	Г	О	Б	Т	А	Ц	І	Т			
			Е	Н	А	Р	Е	С	Г	О			
К	Ш	Л	Я	Г	Е	Р	З	Р	О				
У	П	А	М				М	І	Н	О	Р		
Г	К	О	С	А	К	Я	М	Т					
У	Р	А	Н	Б	Р	О	М	А	Р	А			
А	Л	А	Б	Р	А	Д	О	Р	А	Р			
Р		Г	А	М	А	Н	А	Т	М				
	К	Е	Р	А	М	І	К	А	І	А			
Я	Б			С		К	А	Н	А	Д	А		
М	О	Р	П	Т	Р	О	Л	Ь	А	З			
А	О	С	А		Е	І	Г	Н	У				

Відповіді на кросворд, опублікований у числі 33

Горизонтально: 5. Перемога. 7. Кларнети. 9. Наска. 10. Історик. 11. Арена. 12. Сад. 13. Естет. 14. Лід. 16. Ківі. 17. Рига. 19. Гном. 21. Кутя. 22. Конго. 23. Гай. 24. Асюре. 25. Акме. 27. Іхор. 29. Етна. 31. Тахо. 33. Раб. 35. Устав. 37. Акр. 39. Титар. 40. Литавра. 41. Магма. 42. Барикада. 43. Акваланг.

Вертикально: 1. Пенальті. 2. Імпала. 3. Армані. 4. Стандарт. 6. Айсберг. 7. Криптон. 8. Корт. 12. Спідометр. 15. Декоратор. 17. Рєрбі. 18. Ангар. 19. Гейне. 20. Маска. 26. Кардинал. 28. Огудина. 30. Таверна. 32. Хіромант. 34. Африка. 36. Трап. 38. Компас.

- Ти щось повторюєш перед іспитами?
- Так.
- Що?
- „Отче наш“...

- Алло, Володю? У нас в квартирі дуже сильно пахне чи то бензином, чи то газом... Я боюся, що може вибухнути!
- Галю, заспокойся! Помолись і запали свічку.

Я прочитала, що для того щоб схуднути, потрібно пити активоване вугілля. Чоловік помітив, що результату нема, та й каже: „А ти все правильно зрозуміла? Може, вугілля розвантажувати треба, а не пити?“.

- Яка причина вашого розлучення з чоловіком?
- У нас не збіглися релігійні погляди...
- Тобто?
- Я не визнавала, що він бог.

Жоден депутат не підніме руку на жінку. Але підняти 226 рук, щоб підвищити жінкам пенсійний вік — запросто!

НОВИНКИ

Укл. Г.Л. Вознюк,
І.П. Василюшин,
І.Б. Ментинська
Збірник тестових завдань з української літератури
Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників середніх шкіл і вступників до Львівської політехніки.

Збірник містить 950 тестових завдань з української літератури, які охоплюють усну народну творчість, усі періоди літературного процесу до кінця ХХ ст., а також теорію літератури. Типи завдань максимально наближені до вимог Українського центру оцінювання якості освіти.

Для учнів і вчителів, слухачів і викладачів підготовчих курсів.

За ред. Ю.М. Рашкевича і Ж.В. Таланової
Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
Довідник користувача

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)

є інструментом європейського простору вищої освіти, що допомагає зробити навчання та навчальні курси прозорішими, сприяючи поліпшенню якості вищої освіти. Довідник користувача ЄКТС, переклад з англійської, надає методичну допомогу щодо реалізації ЄКТС, містить посилання на відповідні допоміжні документи і є офіційним керівництвом для використання системи.

Призначено для студентів, викладацького та адміністративного персоналу вишів.

О.Р. Микитюк
Сучасна українська мова: самобутність, система, норма
Навчальний посібник.
Четверте видання, зі змінами.

У посібнику сучасну українську мову розглянуто в трьох площинах: самобутність, система, норма. Самобутність засвідчена давніми писемними пам'ятками, що виразно ілюструють українські мовні риси. Система — це навзаєм зумовлена та пов'язана в одне ціле вертикаль мовних розділів: фонетики, дериватології, лексикології, морфології, синтаксису та стилістики. Мовна норма — це шлях до впровадження мовленнєвої культури.

Більше інформації на сайті <http://vlp.com.ua/>. У книгарнях діє дисконтна програма „Книжкова скарбничка“

І експрес-оголошення

Вважати недійсними втрачені документи:

дипломи бакалавра ВК № 45320413 і спеціаліста ВК № 47733274, видані Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Боринця Святослава Ярославовича;
студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Луків Лілії Петрівни;
студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Ковальової Олександри Юріївни;
студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Вітюк Златослави Володимирівни;
студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Петрушки Тетяни Ігорівни;
студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Жолкевської Богдани Сергіївни;
студентський квиток № 10335108, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Яременко Вікторії Сергіївни;
заликову книжку, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Русина Віталія Віталійовича;
студентський квиток № 10999174, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Винар Софії Юріївни.

Колектив Інституту геодезії Львівської політехніки глибоко сумує з приводу трагічної загибелі студента 2-го курсу групи ГД-21

Романа Подайка

і висловлює глибоке співчуття батькам і друзям покійного.

Колектив кафедри цивільної безпеки ІЕПТ глибоко сумує з приводу смерті колишнього директора дослідного заводу Львівської політехніки, доцента кафедри охорони праці

Вадима Федоровича Штанька.

Висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким померлого.

Колектив управління науково-дослідної частини Львівської політехніки з глибоким сумом сповіщає про відхід у вічність

Петра Миколайовича Березіна,

фахові фотографії якого зафіксували велику частину з історії університету. Висловлюємо співчуття родині та близьким покійного.

Колектив кафедри кадастру територій Інституту геодезії Національного університету „Львівська політехніка“ висловлює щирі співчуття доценту кафедри Юлії Вадимівні Калініченко з приводу тяжкої втрати — смерті

батька.

ОСВІТНІЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „АУДИТОРІЯ“

Засновник і видавець — Національний університет „Львівська політехніка“
Реєстраційне свідоцтво — КВ № 2743
Індекс 35004
Виходить з жовтня 1946 року.
Періодичність — один раз на тиждень.
Сфера розповсюдження — загальнодержавна.
Ціна — 3,00 грн.
Газету надруковано у видавництві Львівської політехніки, вул. Ф. Колесси, 2.
Спосіб друку — офсетний.
Обсяг 2,79 ум. друк. арк.
Наклад 2000. Зам. № 153921

В.о. головного редактора — Ярослава ВЕЛИЧКО
Заступник головного редактора —
Наталія ПАВЛИШИН
Відповідальний секретар — Христина ВЕСЕЛА
Редактори відділів:
освіти і науки — Ірина ШУТКА
молоді, сім'ї та спорту — Наталія ПАВЛИШИН
культури та дозвілля — Наталя ЯЦЕНКО
Літературний редактор — Олег СЕМЕНИШИН
Комп'ютерне складання — Дмитро ПОДОЛЯНЧУК

Редакція залишає за собою право літературного редагування, скорочення текстів.
Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуємо і не повертаємо.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
За зміст і достовірність рекламних оголошень відповідає рекламодавець.
При передруках посилання на „Аудиторію“ обов'язкове.
На першій та останній сторінках світлини Наталії ПАВЛИШИН.

